

Προς :

ΡΑΕ

μέσω

elecodes-market@rae.gr

Αθήνα, 14 Νοεμβρίου 2022

Αρ. ΔΡΥΘ/ Ε.Κ. 181741/1401

Περίληψη: Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΕ επί της εισήγησης της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. αναφορικά με την τροποποίηση της μεθοδολογίας υπολογισμού μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς

Σχετικά: α. Η από 24.10.2022 Ανακοίνωση της ΡΑΕ

Αξιότιμοι κύριοι,

Αναφερόμενοι στην ως άνω διαβούλευση, σας υποβάλουμε τις απόψεις μας και παρακαλούμε να ληφθεί μέριμνα για τα ακόλουθα θέματα, στο πλαίσιο συνδρομής μας στο έργο της Αρχής σας και του Διαχειριστή για την εύρυθμη λειτουργία της ελληνικής αγοράς και την ομαλή ένταξη αυτής στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά, τηρώντας με συνέπεια τις προβλέψεις του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου αλλά και τις ρυθμιστικές αρχές της διαφάνειας, της προβλεψιμότητας, καθώς και το δικαίωμα της επιχειρηματικής ελευθερίας.

Αρχικά θα θέλαμε να επαναλάβουμε την άποψή μας, για την άμεση προτεραιότητα σχεδιασμού και υλοποίησης διακριτής αγοράς εφεδρειών πριν από την επίλυση της Αγοράς Επόμενης Ημέρας, σύμφωνα με την προτεινόμενη Δράση Α2 του Σχεδίου Μεταρρύθμισης της ελληνικής αγοράς η/ε (Market Reform Plan), η οποία είναι σύμφωνη και με τις διεθνείς πρακτικές (ενδεικτικά Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία) και οδηγεί σε μεγαλύτερη σύγκλιση του τρόπου λειτουργίας της ελληνικής αγοράς εξισορρόπησης με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές αγορές. Όπως έχουμε τονίσει και σε σχετικές προγενέστερες διαβουλεύσεις, με τον διαχωρισμό της αγοράς των εφεδρειών από την αγορά ενέργειας εξισορρόπησης και κατά επέκταση τη Διαδικασία Ενοποιημένου Προγραμματισμού (ΔΕΠ) αφενός θα παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία στους Συμμετέχοντες προκειμένου να προγραμματίζουν με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο τη λειτουργία των Οντοτήτων Παροχής Υπηρεσιών Εξισορρόπησης (ΟΠΥΕ) που εκπροσωπούν, αφετέρου αυξάνεται η ευθύνη τους για την επίτευξη

εφικτών προγραμμάτων, με αποτέλεσμα ελαχιστοποίηση των ανακατανομών και εν τέλει μείωση του συνολικού κόστους της αγοράς εξισορρόπησης.

Η προσέγγιση αυτή θα θεραπεύσει πολλά προβλήματα που υπάρχουν στον σημερινό σχεδιασμό της αγοράς, όπως αναφέρονται ακολούθως και σχετίζονται με την απονομή εφεδρειών και τη δυνατότητα των Συμμετεχόντων να διαπραγματεύονται αποτελεσματικά και απρόσκοπτα στη συζευγμένη Ενδοημερήσια Αγορά συνεχούς διαπραγμάτευσης, αλλά και τις αντίρροπες ενεργοποιήσεις στη ΔΕΠ, λόγω της κατανομής των εφεδρειών στο πλαίσιο αυτής.

Εάν οι εφεδρείες κατανέμονται στους Συμμετέχοντες πριν από την Αγορά Επόμενης Ημέρας, τότε, καθώς αυτοί θα γνωρίζουν εκ των προτέρων τις ποσότητες εφεδρειών που τους έχουν απονεμηθεί, θα καταρτίζουν προγράμματα αγοράς σεβόμενοι τον περιορισμό αυτό. Ο έλεγχος μη εφικτότητας στην περίπτωση αυτή έχει αποκλειστικά το νόημα της ποινικοποίησης των περιπτώσεων που τα προγράμματα αυτά δεν είναι συνεπή με την απονομή των εφεδρειών. Με τον τρόπο αυτό και αφού πλέον η ΔΕΠ θα επιλύεται βελτιστοποιώντας με βάση μόνο τις προσφορές ενέργειας (καθώς οι εφεδρείες θα έχουν εκ των προτέρων κατανεμηθεί στις αντίστοιχες ΟΠΥΕ), οποιοσδήποτε αντίρροπες ενεργοποιήσεις προκύπτουν, λόγω μη εφικτότητας, κατά την επίλυση της ΔΕΠ, θα μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη εφικτές και να εκκαθαριστούν ως αποκλίσεις, παρέχοντας ουσιαστικό αντικίνητρο στους Συμμετέχοντες για πρόκληση μη εφικτών προγραμμάτων. Σημειώνεται μάλιστα, ότι στην τρέχουσα λειτουργία της αγοράς, κατά αντίθετη θεώρηση, αυτές οι ποσότητες ενέργειας χαρακτηρίζονται ως ενέργεια εξισορρόπησης, ακόμα και βάσει της ενδεχόμενης εφαρμογή της μεθοδολογίας διάκρισης της ενέργειας για σκοπούς εκτός εξισορρόπησης (ανακατανομής) από την ενέργεια εξισορρόπησης, της οποίας μάλιστα η δοκιμαστική περίοδος (dry-run) εφαρμογής εκκίνησε από 01.12.2021 και είχε παραταθεί μέχρι 30.09.2022.

Για τους λόγους αυτούς, θεωρούμε η δημιουργία διακριτής αγοράς εφεδρειών πριν την Αγορά Επόμενης Ημέρας και η τροποποίηση του τρόπου επίλυσης της ΔΕΠ αποτελούν τις πιο κρίσιμες αλλαγές που πρέπει άμεσα να πραγματοποιηθούν στην αγορά εξισορρόπησης, καθώς επιτρέπουν τη σύγκλιση και εν τέλει εναρμόνιση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές αγορές, επιφέρουν τη μεγαλύτερη άμεση οικονομική ωφέλεια, δίνουν κίνητρα για βέλτιστη χρήση της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς και διαμορφώνουν μία αγορά εξισορρόπησης με ξεκάθαρους κανόνες και ομαλό περιβάλλον τιμών, πιο ελκυστική για νέες τεχνολογίες και νέες ΟΠΥΕ για παροχή αυξημένης ευελιξίας.

Περαιτέρω, και επί της προτεινόμενης μεθοδολογίας, θεωρούμε ότι δεν πρέπει να χαρακτηρίζονται μη εφικτά τα προγράμματα αγοράς, τα οποία διαμορφώνονται στην Ενδοημερήσια Αγορά, κατά το χρονικό διάστημα από την έναρξη εκτέλεσης (αρχικοποίηση) οποιασδήποτε ΔΕΠ (προγραμματισμένης ή/και κατ' απαίτηση) που παράγει δεσμευτικά αποτελέσματα απονομής ισχύος εξισορρόπησης, έως και την έκδοση των αποτελεσμάτων της ΔΕΠ, στην περίπτωση που αυτά δεν ικανοποιούν τις απαιτήσεις εφεδρειών που έχουν απονεμηθεί από την ΔΕΠ που επιλύεται στο τέλος της περιόδου αυτής. Θεωρούμε ότι δεν είναι ορθή και δίκαιη η ποινολόγηση των Συμμετεχόντων για μη εφικτότητα προγράμματος αγοράς, η οποία ανακύπτει χωρίς πρόθεση και εκτός του πεδίου επιρροής τους. Εάν διατηρηθεί ο έλεγχος που περιγράφεται

στην υπό διαβούλευση μεθοδολογία, τότε ένα πρόγραμμα αγοράς που διαμορφώθηκε κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, και δεν καλύπτει τις απαιτήσεις τις μεθοδολογίας, θα πρέπει αναγκαστικά να διορθωθεί από τον Συμμετέχοντα στην Ενδοημερήσια Αγορά, ακόμα και με ζημία, προκειμένου να αποφευχθεί η μη εφικτότητα. Στην περίπτωση δε που τα αποτελέσματα της ΔΕΠ εκδοθούν μετά το πέρας του κλεισίματος της πύλης για υποβολή προσφορών για μία δεδομένη ώρα, υπάρχει πιθανότητα, εάν η μη εφικτότητα αφορά την ώρα αυτή, ο Συμμετέχων να μην είναι καν σε θέση να διορθώσει το πρόγραμμα. Οι ανωτέρω περιπτώσεις αναδεικνύουν ότι η πρόταση του Διαχειριστή, βάσει των ελέγχων που περιγράφονται στην Ενότητα 2.1.12 «Έλεγχος Απονεμημένων Εφεδρειών», έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το βασικό στόχο της συζευγμένης Ενδοημερήσιας Αγοράς συνεχούς διαπραγμάτευσης.

Προκειμένου για τη ρυθμιστική διόρθωση του φαινομένου, προτείνουμε προσωρινά να εξεταστεί η πρόβλεψη παύσης αντιστοίχισης εντολών στη Συνεχή Ενδοημερήσια Συναλλαγή για το εν λόγω χρονικό παράθυρο, σε αντιστοιχία της σχετικής πρόβλεψης παύσης πριν και μετά την εκτέλεση του αλγορίθμου επίλυσης των Συμπληρωματικών Περιφερειακών Ενδοημερήσιων Δημοπρασιών (υποενότητα 5.2.2.3 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας & Ενδοημερήσιας Αγοράς), έως ότου υλοποιηθεί η προτεινόμενη Δράση Α2 του Σχεδίου Μεταρρύθμισης της ελληνικής αγοράς η/ε. Εναλλακτικά, θα μπορούσε να προβλεφθεί ο έλεγχος εφικτότητας να γίνεται βάσει του Προγράμματος Αγοράς ΔΕΠ που προηγείται της Ενδοημερήσιας Αγοράς, αποτέλεσμα της οποίας αποτελεί το υπό έλεγχο πρόγραμμα αγοράς του ΟΠΥΕ, ώστε να αφορά το ίδιο χρονικό παράθυρο διαμόρφωσης αυτών.

Ειδικότερα, παραθέτουμε τις απόψεις μας ανά θεματική ενότητα της υπό διαβούλευσης μεθοδολογίας.

2.1.4 Έλεγχος Μεταβάσεων

Στο πλαίσιο ελέγχων μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς και ειδικότερα για τον έλεγχο μεταβάσεων για Μονάδες Παραγωγής Συνδυασμένου Κύκλου Πολλαπλών Αξόνων σε ανώτερη/κατώτερη διάταξη λειτουργίας, θέλουμε να επισημάνουμε ότι είναι δυνατή η εκκίνηση της μετάβασης προς ανώτερη/κατώτερη διάταξη λειτουργίας χωρίς να απαιτείται να ολοκληρωθεί ο δηλωμένος ελάχιστος χρόνος λειτουργίας της κατώτερης/ανώτερης διάταξης στην οποία βρίσκεται η Μονάδα κατά τη μετάβαση, καθώς ο δηλωμένος χρόνος αυτός αφορά τον ελάχιστο χρόνο λειτουργίας της Μονάδας και όχι της διάταξης.

Επιπλέον, θεωρούμε ότι θα πρέπει ο έλεγχος εφικτότητας να λαμβάνει υπόψη τις ώρες μετάβασης όπως αποτυπώνονται στη δήλωση των τεχνοοικονομικών στοιχείων των Μονάδων, προκειμένου να αποφεύγεται η υποχρεωτική διαμόρφωση προγραμμάτων αγοράς με επιπλέον ώρα ώστε να θεωρηθούν εφικτά, πιθανώς επί ζημία των Συμμετεχόντων (ενδεικτικά, μετάβαση, που έχει δηλωθεί στα τεχνοοικονομικά στοιχεία της Μονάδας ότι πραγματοποιείται σε 2 ώρες, να μην χρειάζεται να αποτυπωθεί σε πρόγραμμα αγοράς 3 ωρών).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι από τη μέχρι σήμερα λειτουργία της αγοράς έχει διαπιστωθεί ότι ευέλικτες Μονάδες Παραγωγής Συνδυασμένου Κύκλου Πολλαπλών Αξόνων έχουν οδηγηθεί να λειτουργούν πολλές ώρες με μεγάλη

οικονομική ζημία, λόγω προβλημάτων/αστοχιών στην υλοποίηση του αλγορίθμου επίλυσης της ΔΕΠ, θεωρούμε απαραίτητο οι άνω δυνατότητες να αποτυπωθούν και κυρίως, να τροποποιηθεί σχετικά η Τεχνική Απόφαση Διαδικασίας Ενοποιημένου Προγραμματισμού (ΔΕΠ), καθώς και να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες αλλαγές στο Σύστημα Διαχείρισης Αγοράς του ΑΔΜΗΕ.

2.3 Δεδομένα Ελέγχων

Αναφορικά με τον έλεγχο της απονεμημένης ισχύος εξισορρόπησης (εφεδρείας), θεωρούμε ότι χρήζει διόρθωσης η αναντιστοιχία μεταξύ των προβλέψεων της ενότητας 2.3 της υπό διαβούλευση Μεθοδολογίας και της ενότητας 3.2 «Μεγέθη και πληροφορίες Ενδοημερήσιας Αγοράς» της Τεχνικής Απόφασης 5 «Διαχείριση πληροφοριών του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ στις Αγορές του ΕΧΕ» του ΕΧΕ, όπου η απονεμημένη εφεδρεία για μία Αγοραία Χρονική Μονάδα ισούται με το μέγιστο και το ελάχιστο, αντίστοιχα, των απονεμημένων εφεδρειών των δύο Περιόδων Κατανομής που περιλαμβάνονται στην συγκεκριμένη Αγοραία Χρονική Μονάδα.

Αντίστοιχα, να ελεγχθεί και η αναντιστοιχία παραδοχής στον σχετικό έλεγχο για τη διαθέσιμη ισχύ στις ίδιες ενότητες των δύο ρυθμιστικών κειμένων.

Θεωρούμε απαραίτητο να διευκρινιστούν και να αποτυπωθούν οι διαδικασίες ελέγχων για την αποτίμηση των αρχικών συνθηκών σε περιπτώσεις ένταξης μονάδων σε λειτουργία κατόπιν προφορικής εντολής.

Σύμφωνα με το εδάφιο 2.3.4 της μεθοδολογίας ως αρχική συνθήκη για την εφικτότητα του προγράμματος αγοράς λαμβάνονται υπόψη μόνο οι δημοσιευμένες ΔΕΠ της προηγούμενης ημέρας κατανομής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην λαμβάνονται υπόψη τυχόν προφορικές εντολές οι οποίες διαμορφώνουν την ορθή θερμική κατάσταση, οδηγώντας σε εσφαλμένη ποινολόγηση του προγράμματος αγοράς της Μονάδας.

Περαιτέρω, δεν θα πρέπει να θεωρείται μη εφικτό το πρόγραμμα αγοράς σβέσης/μη σβέσης μιας Μονάδας, στην περίπτωση που έχει λάβει σχετική προφορική εντολή σε προγενέστερο χρόνο και δεν έχει αποτυπωθεί σε επίλυση ΔΕΠ.

3.2.1. Παραβιάσεις Κατάστασης Εκκίνησης και Ελάχιστου Χρόνου Εκτός Λειτουργίας και 3.2.3. Παραβιάσεις Μεταβάσεων

Αναφορικά με τη διάρκεια επιπτώσεων μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς τόσο σε περίπτωση μη εφικτού ΠΑ ως συνέπεια ελέγχου εκκίνησης όσο και στην περίπτωση μη εφικτού ΠΑ ως συνέπεια ελέγχου μετάβασης, θεωρούμε ότι είναι ορθότερο οι υπολογισμοί να γίνονται με βάση τον χρόνο που αντιστοιχεί στην πραγματική θερμική κατάσταση της εκκίνησης ή/και της μετάβασης της οντότητας που ελέγχεται και όχι βάσει της παραδοχής για εκκίνηση ή μετάβαση από ψυχρή κατάσταση.

Επίσης, σχετικά με την προτεινόμενη θεώρηση α) της μέγιστης διάρκειας εκκίνησης Οντότητας, αλλά και β) του ελέγχου παραβίασης ελάχιστου χρόνου λειτουργίας (εκκίνηση και σβέση) για τη διάρκεια επιπτώσεων από μη εφικτό

πρόγραμμα, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι οι παραδοχές αυτές ακολουθούν τη λογική λειτουργίας Μονάδας και όχι Οντότητας. Όμως, δεδομένης της προσέγγισης του μοντέλου της Αγοράς Εξισορρόπησης, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεσμεύσεις για μεταβάσεις μεταξύ Οντοτήτων της ίδιας Μονάδος, αφορούν αποκλειστικά τα στοιχεία των διατάξεων που στη πραγματικότητα διαμορφώνουν τον νέο συνδυασμό. Στο πλαίσιο αυτό, και έως ότου μοντελοποιηθούν ορθά οι ιδιαιτερότητες που αφορούν τις Μονάδες Συνδυασμένου Κύκλου Πολλαπλών Αξόνων, θεωρούμε πως για τους ελέγχους χρόνου, και ειδικότερα τον ελάχιστο χρόνο λειτουργίας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος λειτουργίας της Μονάδας και όχι ο επί μέρους χρόνος λειτουργίας κάθε διάταξης, καθώς η σημερινή θεώρηση στερεί σημαντική ευελιξία λειτουργίας των Μονάδων αυτών.

Επιπρόσθετα, θεωρούμε σκόπιμο για τους ελέγχους να υιοθετηθεί η μισάωρη Περίοδος Κατανομής, προκειμένου η διαδικασία να συνάδει με τη λειτουργία της Αγοράς Εξισορρόπησης και τις υποχρεώσεις και τις δεσμεύσεις των Οντοτήτων σε αυτήν.

Αναφορικά με τη μέχρι 18.11.2022 δοκιμαστική λειτουργία της αγοράς με συνεχή ενδοημερήσια διαπραγμάτευση, και προκειμένου Διαχειριστές και Συμμετέχοντες να υπηρετήσουν στο μέγιστο βαθμό τον σκοπό υλοποίησής της, θεωρούμε απαραίτητο η δοκιμαστική λειτουργία να πραγματοποιείται με επικαιροποίηση των αποτελεσμάτων δοκιμών της αγοράς εξισορρόπησης προς την πλατφόρμα διαπραγμάτευσης του ΕΧΕ. Επιπρόσθετα, με αυτόν τον τρόπο, θεωρούμε ότι οι Συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν τα αποτελέσματα της μεθοδολογίας και τις επιπτώσεις που έχει η απαίτηση δέσμευσης ποσοτήτων ισχύος για την αγορά εξισορρόπησης κατά τη συμμετοχή τους στη συζευγμένη ενδοημερήσια αγορά συνεχούς διαπραγμάτευσης.

Τέλος, θεωρούμε τεχνικά και χρονικά ώριμο να δρομολογηθούν οι ως άνω αλλαγές και να οριστεί βέλτιστο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Δεδομένης της εν γένει πολυπλοκότητας υλοποιήσεων αλλαγών στις αγορές, εκφράζουμε την πεποίθηση ότι η Αρχή σας και οι Διαχειριστές των αγορών θα συντονίσουν και θα εντείνουν τις ενέργειές τους για τον σχεδιασμό και την άμεση υλοποίηση όλων των απαιτούμενων συνολικών και οριστικών τροποποιήσεων στις αγορές, προκειμένου την ένταξη της ελληνικής αγοράς τόσο στη συνεχή ενδοημερήσια συναλλαγή σε άμεσο χρόνο, όσο και στις ευρωπαϊκές πλατφόρμες εξισορρόπησης χΕΑΣ (MARI) και αΕΑΣ (PICASSO) εντός του 2024.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και συνεργασία.

Με εκτίμηση,

Ευαγγελία Γκότηζου
Διευθύντρια Ρυθμιστικών Θεμάτων

